

DPH
DIDACTICA PUBLISHING HOUSE

Matematica distractivă

50 de activități
fantastice pentru
copiii de toate
vârstele

$$5 - 1 = 4$$

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Tracie Young & Katie Hewett

CUPRINS

Introducere	06
Mari momente în matematică	08
Înmulțirea pe înțelesul tuturor	10
Omul binomial	12
Înmulțirea multiplilor	14
Copacul trigonometric	16
Dragă, este frig afară? - Sau nu?	18
Cine a stins luminile?	20
Unghiuri misterioase	22
Probabilitatea zilei de naștere	24
Cum să lasi bacășis	26
Tunete și fulgere foarte, foarte înspăimântătoare	28
Convertorul de rețete super rapid	30
Cap sau pajură?	32
Ești de nivel mediu	34
Statistică vitală	36
Vreau să fiu singur	38
Cât de repeade aleargă?	40
Formule	42
Aria uimitoare	44
Volumul!	46

A merge în cenușă, cămeni și cărți	48	Înmulțindu-se ca leporii	82
Cine, Pitagora?	50	În prim-planul vieții	84
Cumpără în neștiire	52	Teorema celor patru culori	86
Ce zile este?	54	I-urile conduc!	88
Constanta lui Kaprekar	56	Aria cercului	90
Taxonomie distractivă	58	O fotografie de aur	92
Numere palindromice	60	Al meu e mai mare ca al tău	94
Regulile divizibilității	62	Să adăugăm acel factor	96
Trucuri cu numere - partea I	64	Șase dintr-unul și o jumătate de duzină din celălalt	98
Trucuri cu numere - partea a II-a	66	Eficiență euclidiană	100
Numere care se joacă cu mintea ta	68	Spargerea codului	102
Pătratul numerelor	70	Chestionarul nostru spune	104
Suma sumelor	72	Pătrate magice	106
Nu fi așa negativ	74	Al grija de x-urile și y-urile tale	108
Cifre semnificative	76	O imagine în oglindă	110
Ordinea operațiilor	78	Răspunsuri	112
Trucuri utile pentru înmulțire	80		

Înmulțirea pe înțelesul tuturor

Mereu există cineva care știe trucuri pentru a-și ușura munca. De exemplu, omul care știe cum să schimbe o priză defectă sau omul care își poate reporni mașina de spălat când aceasta cedează. Înmulțirea nu diferă de toate acestea, iar în această carte sunt câteva trucuri mici care te vor ajuta în viață.

Înmulțirea cu 9

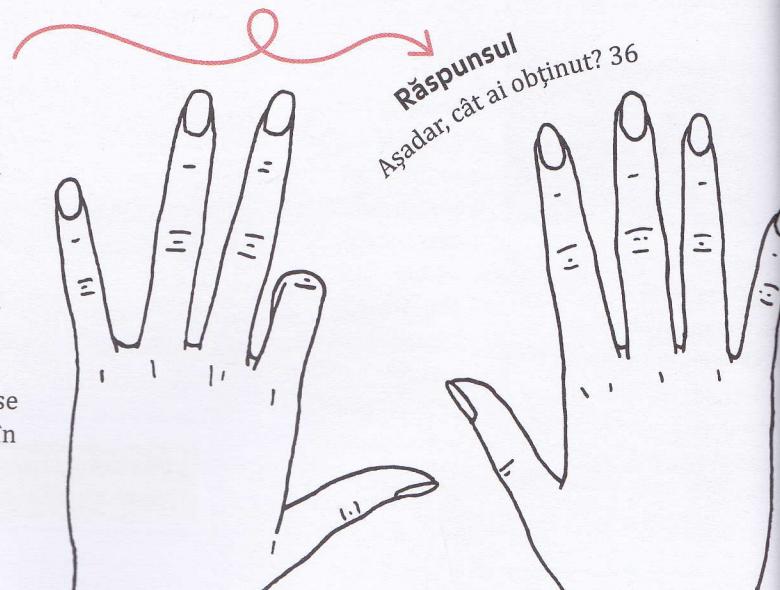
Înmulțirea cu 10 este simplă: pur și simplu adaugi un 0 la sfârșit. Dacă înmulțirea cu 9 ar fi fost la fel de ușoară... Ei bine, poate fi. Uite aici un super truc pentru înmulțirea cu 9 a oricărui număr de la 1 la 10.

Să calculăm!

Ține-ți mâinile în față, cu palmele la distanță și cu degetele întinse.

Începi cu mâna stângă. Îndoiești degetul corespunzător numărului pe care vrei să îl înmulțești cu 9. Deci, dacă vrei să înmulțești 4 cu 9, îndoiești arătătorul (al patrulea deget) de la mâna stângă. Vei rămâne cu trei degete în partea stângă a degetului îndoit și cu șase degete în partea dreaptă.

Tot ce rămâne în stânga degetului îndoit se pune ca fiind cifra zecilor, iar tot ce rămâne în dreapta reprezintă cifra unităților.

Să calculăm!

Uneori, înmulțirea cu 11 provoacă dureri de cap; ar trebui să fie simplă, pentru că e o cifră în plus față de 10. Ei bine, acest mic truc te va ajuta.

Orice număr din două cifre vei dori să înmulțești cu 11, adună cifrele și rezultatul îl treci între cele două cifre ale numărului. Dacă rezultatul este peste nouă, adună prima cifră a rezultatului cu cifra din stânga.

Așadar, 11×45 înseamnă:

$$4 (4+5) 5 = 495$$

Așadar, 11×29 înseamnă:

$$2 (2+9) 9 = 2 (11) 9 = 319$$

Știai că?

Atunci când englezul Thomas Austin s-a mutat în statul Victoria, în sud-estul Australiei, a descoperit că nu putea vâna iepuri - aceste creaturi erau necunoscute în țară. Prin urmare, în 1859, a integrat în habitatul local doar 12 perechi de iepuri. Natura (și înmulțirea) și-au urmat cursul și, curând, erau atât de mulți iepuri în Victoria, încât puteau fi ucise două milioane de animale fără a le pune în pericol evoluția. Iepurii au distrus recoltele autohtone și au alterat ecosistemul întregului continent.

Respect pentru
ameni și cărți

Leonardo da Vinci
a schițat planurile
pentru un robot
uman în jurul
anului 1495.

Știai că?

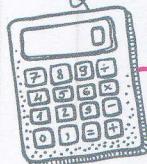
Omul binomial

În algebră, multiplii numerelor pot părea o sarcină înfricoșătoare, dar, folosind mnemotehnica, poți rezolva problema... și poți crea, de asemenea, un Om binomial care să îți zâmbească!

Să calculăm!

În algebră, un binom reprezintă o expresie care conține doi termeni – „bi”, care înseamnă „doi”, și „nomial”,

care înseamnă „termen” – separați prin semnul plus sau minus. Înmulțirea a două binoame poate fi similară înmulțirii numerelor. Acronimul PP-PU-UP-UU (Primul cu Primul, Primul cu Ultimul, Ultimul cu Primul, Ultimul cu Ultimul) implică memorarea unui set de reguli care te va ajuta să faci această înmulțire. Pentru a-l pune în practică, înmulțește ca în exemplul de mai jos:

PP

PU

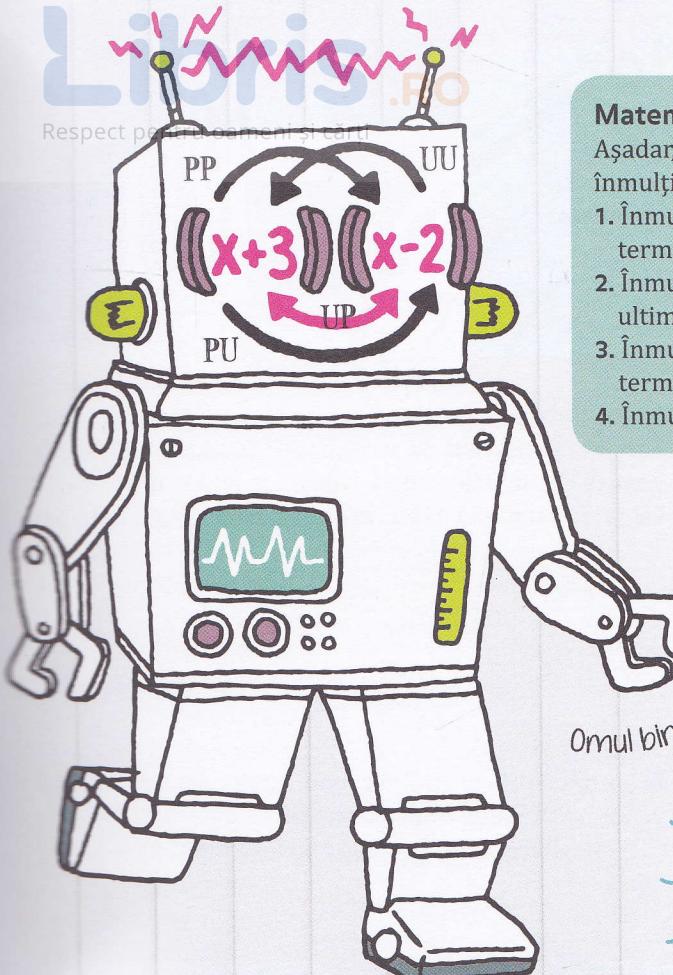
UP

UU

Pe măsură ce combini variabilele, unește-le prin linii, ca în ilustrația robotului din dreapta – el chiar zâmbește.

Când ai terminat de desenat Omul binomial înseamnă că ai rezolvat toate înmulțirile. Acum, tot ce trebuie să faci e să aduni termenii asemenea și gata!

Matematica

Așadar, să luăm ca exemplu expresia $(x + 3)(x - 2)$ și să înmulțim binoamele.

1. Înmulțește primul termen din primul binom cu primul termen din al doilea binom (PP): $(x \times x = x^2)$
2. Înmulțește primul termen din primul binom cu ultimul termen din al doilea binom (PU): $(x \times (-2) = -2x)$
3. Înmulțește ultimul termen din primul binom cu primul termen din al doilea binom (UP) $(3 \times x = 3x)$
4. Înmulțește ultimii termeni: (UU): $(3 \times (-2) = -6)$

Răspunsul

Scrie în ordine rezultatele mnemotehnicii.

$$PP: x \times x = x^2$$

$$PU: x \times (-2) = -2x$$

$$UP: 3 \times x = 3x$$

$$UU: 3 \times (-2) = -6$$

Apoi adună termenii asemenea:

$$\begin{aligned} x^2 - 2x + 3x - 6 &= \\ &= x^2 + x - 6 \end{aligned}$$

Omul binomial zâmbește!

OMUL BINOMIAL
ESTE UN
ROBOT!

Ai reușit să înmulțești numerele de la 1 la 11, dar ce se întâmplă

când numerele devin mai mari? Ei bine, există și pentru ele un truc.

Cu ajutorul acestei formule utile poți începe să exersezi înmulțirea

numerelor din două cifre și, curând, o vei putea face doar cu

ajutorul mintii.

Să calculăm!

Formula magică pentru $ab \times cd$ este:

$$(a \times c); ((a \times d) + (b \times c)); (b \times d).$$

Dă literelor „ a ”, „ b ”, „ c ” și „ d ” valorile care reprezintă cifrele numerelor pe care vrei să le înmulțești. Cum rezolv 12×23 ?

Pasul 1. $a \times c$

a (1) \times c (2), ceea ce ne dă:

$$1 \times 2 = 2$$

Pasul 2. $(a \times d) + (b \times c)$

a (1) \times d (3) + b (2) \times c (2), ceea ce ne dă:

$$3 + 4 = 7$$

Pasul 3. $b \times d$

b (2) \times d (3), ceea ce ne dă:

$$2 \times 3 = 6$$

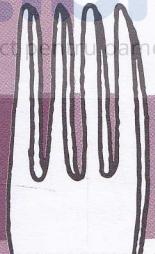

Matematica

Formula se bazează pe aceeași idee ca și un tabel, doar că renunță la zerouri. Numerele au din nou valoarea stabilită pe baza ordinii în care sunt scrise.

x	10	2	
20	200	40	240
3	30	6	+36
			276

În loc de 200, în spațiul rezervat sutelor stă scris doar 2. Această metodă rapidă urmează pașii corecți, doar că îi simplifică, astfel încât să poți face înmulțirea în minte.

Știai că?

Zerah Colburn s-a născut în 1804, fiind fiul unui fermier din Vermont, SUA. Până la vîrstă de opt ani, oferea deja prezentări matematice în Anglia, unde a fost rugat de cineva din audiență să ridice 8 la puterea a 16-a (8^8). A dat răspunsul corect, $281\,474\,976\,710\,656$, în aproximativ 30 de secunde și a uimit spectatorilor. Din păcate, abilitățile incredibile de calcul ale lui Zerah au dispărut pe măsură ce acesta a crescut.

SCAPĂ DE ZEROURI!

Răspunsul

Adăugând numerele în formulă, obținem 2, 7, 6 sau, cu alte cuvinte, 276.
Dacă vreun număr devine 10 sau mai mare, începând din dreapta, mută numărul în coloana următoare.
Pentru 18×19 :

$a \times c$	$(a \times d) + (b \times c)$	$b \times d$
1	$9 + 8 = 17$	$8 \times 9 = 72$
$1 + 2$ (mutat din coloana de la mijloc) $= 3$	$17 + 7$ (mutat din coloana din dreapta) $= 24$	2

Ceea ce ne dă: 342

REZOLVĂ ÎN MINTE!

Prințul tabele trigonometrice
au fost alcătuite de
Hipparchus (190-120 î.Hr.),
matematicianul grec care
este cunoscut astăzi ca fiind
„părintele trigonometriei”.

Ştiai că?

Copacul trigonometric

Matematica triunghiurilor, cunoscută și ca trigonometrie, te poate ajuta să află înălțimea unui copac fără să te urci în el ca să-l măsoar!

Odată ce afli cum să faci, poți aplica acest truc matematic nu doar la copaci, ci la tot ceea ce vezi.

Să calculăm!

De la baza copacului, numără-ți pașii pe măsură ce te îndepărtezi. Când ajungi la 25 de pași, să spuñem 25 m, întoarce-te și aşază-te pe pământ.

Îndreaptă-ți brațul spre vârful copacului și ghicește la ce unghi se află brațul tău.

Să spunem că se află la 50° – dacă în sus este de 90° și de-a lungul solului de 0° . Făcând acest lucru, creezi un triunghi dreptunghic și pentru că știi lungimea uneia dintre laturi – și a unuia dintre unghiuri –, poți afla înălțimea copacului.

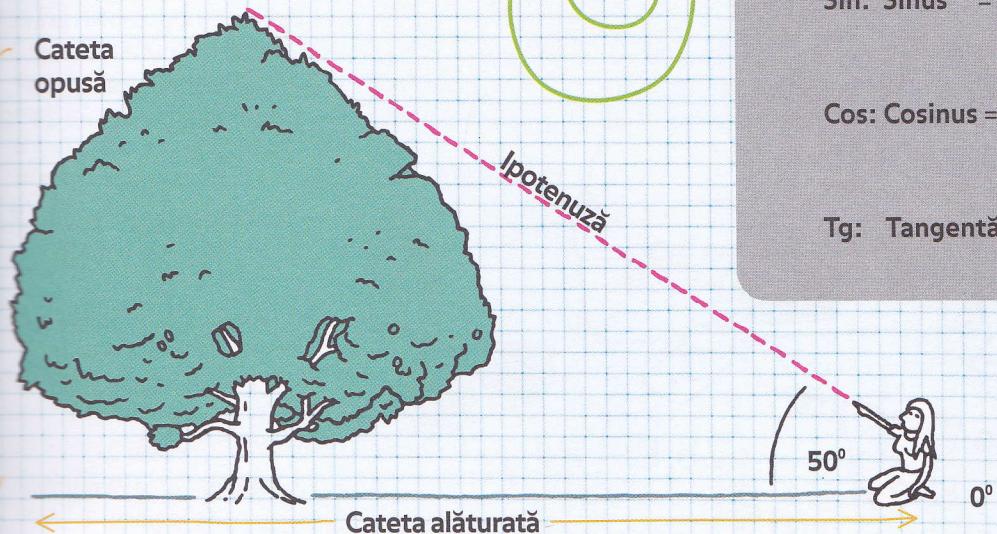
Pentru că știm unghiul și lungimea catetei alăturate și vrem să calculăm lungimea catetei opuse, ecuația de care avem nevoie este:

$$\text{Tangenta } (50^\circ) = \text{Cateta opusă} / \text{Cateta alăturată} = \text{Cateta opusă} / 25 \text{ m}$$

În prezent, cele mai multe smartphone-uri au un calculator științific. Dacă ai unul, îți va da răspunsul la tangenta de 50° . Scrie 50, apoi apasă butonul „TAN”. Va rezulta 1,19. Să-l adăugăm și pe el în ecuație.

$$1,19 = \text{C. opusă}/25 \text{ m}$$

$$\text{C. opusă} = 1,19 \times 25 \text{ m}$$

Răspunsul

Înălțimea copacului este de 29,75 m.

Matematica

Există trei relații utile pentru a calcula diferite elemente ale triunghiurilor.

$$\text{Sin: Sinus} = \frac{\text{Cateta opusă}}{\text{Ipotenuză}}$$

$$\text{Cos: Cosinus} = \frac{\text{Cateta alăturată}}{\text{Ipotenuză}}$$

$$\text{Tg: Tangentă} = \frac{\text{Cateta opusă}}{\text{Cateta alăturată}}$$